

อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ : ศึกษาเฉพาะกรณีความปลอดภัยของข้อมูล

นายเลิศชาย สุธรรมพร



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-331-951-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

COMPUTER CRIME : A STUDY ON DATA SECURITY

Mr. Lertchai Suthamporn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-331-951-4

C870282 : MAJOR LAW

KEY WORD: COMPUTER CRIME / DATA SECURITY

LERTCHAI SUTHAMPORN : COMPUTER CRIME : A STUDY ON DATA SECURITY.

THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR VEERAPHONG BOONYOPHAS, THESIS

CO-ADVISOR : MR. NUNTACHAI PEANSANONG, 173 pp. ISBN 974-331-951-4.

The aim of this thesis is to find out whether the laws with criminal punishments currently enforced in Thailand can cover the computer crime committed through information technology (IT). The document research is used to answer the said question.

Result getting from this research is that, no specific laws have been applied to place punishment on computer criminals. Whenever the computer crime was committed, the government agencies involved tried to consider it as the criminal case under the Criminal Code or as the other offense stipulated in the other similar Act. However, the problem on interpretation erupted. For example, when the data was not interpreted as the property, the criminal could not be punished with the charge of taking by stealth under the Criminal Code's Article 334 or of criminal damage under the Criminal Code's Article 358.

The United States of America ordained the computer crime law to take legal action against the computer criminals. In this law, three major offenses are stipulated : Unauthorized Access, Alteration and Damage or Destruction. In Great Britain, the computer crime law was also enforced with the following major offenses being included : Unauthorised Access, Unauthorised Access with Intent to Commit or Facilitate Commission of Further Offences and Unauthorised Modification.

In Thailand, IT has been used in almost all activities for the country development. However, the use of IT for committing criminal offenses has to be under close watch and consideration. Since the present law cannot be enforced to cover such offenses and is not efficient, the same computer crime law as in the United States and Great Britain should be ordained to tackle the aforementioned problems and obstacles.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา.....2541

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....



กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ โดยความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งอันผู้เขียนต้องขอกราบขอบพระคุณต่อท่าน รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดต่างๆ รวมทั้งตรวจแก้วิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และต้องขอกราบขอบพระคุณท่าน อาจารย์นันทชัย เพียรสนอง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดต่างๆ อีกทั้งท่านยังกรุณาสละเวลาตรวจแก้ให้ด้วย

ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณต่อท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อมราวดี อังค์สุวรรณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านรองศาสตราจารย์ ไกรวิชิต ตันติเมธ และ ท่าน พ.ต.อ. พิรพันธุ์ เปรมภูติ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่านเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์นี้

นอกจากนี้ ผู้เขียนใคร่ขอขอบคุณ คุณวีระชัย อมรรัตน์ และ คุณกมล เปี่ยมน้ำใจ ที่ให้การสนับสนุนข้อมูลเป็นอย่างมาก อีกทั้งต้องขอขอบคุณ คุณสุวิทย์ พนาจรัส คุณสมชาย แซ่โง้ว และ คุณพิทักษ์ ม่วงไหมแพรว เพื่อนที่เป็นมิตรแท้ในการให้กำลังใจผู้เขียนเสมอ และต้องขอขอบคุณ คุณไพบุลย์ พัฒนสถิตฉาย คุณเจริญชัย ลาภอนันตผล และ คุณสมบัติ ตั้งตรงวานิช มิตรผู้อยู่ต่างแดนแต่ก็ได้ส่งแรงใจมาให้ผู้เขียนเสมอ ตลอดจนต้องขอขอบคุณ คุณพิชญา ดังคุปานันท์ และ คุณรัชฎาพร จันทร มิตรผู้เป็นกำลังใจให้ผู้เขียน และบรรดาพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ที่มีจากล่านามในที่นี้ได้

ท้ายนี้ ต้องขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาที่สนับสนุนผู้เขียนในการศึกษาหลักสูตรนี้ และที่สำคัญที่สุดต้องกราบขอบพระคุณบิดามารดา ที่ท่านอุทิศสัจใจเพียรพร่ำสอนสั่งให้ผู้เขียนเห็นคุณค่าในการศึกษาจนได้ศึกษาถึงระดับนี้ สำหรับคุณค่าอันเป็นประโยชน์ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบเป็นเครื่องสักการะถึง พระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์ ทุกท่านที่เป็นผู้วางรากฐานการศึกษาให้ผู้เขียน ส่วนข้อบกพร่องทั้งหลายผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

เลิศชาย สุธรรมพร

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ขอบเขตของการวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
1.3 สมมุติฐาน.....	3
1.4 วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	3
2 บทวิเคราะห์ศัพท์.....	5
2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ.....	5
2.1.1 ความหมายและลักษณะของคอมพิวเตอร์.....	6
2.1.1.1 ความหมายของคอมพิวเตอร์.....	6
2.1.1.2 ประวัติคอมพิวเตอร์โดยสังเขป.....	7
2.1.1.3 ประเภทของคอมพิวเตอร์.....	8
2.1.1.4 โครงสร้างคอมพิวเตอร์ หรือส่วนประกอบคอมพิวเตอร์.....	10
2.1.1.5 องค์ประกอบของระบบคอมพิวเตอร์.....	11
2.1.2 ความหมายของการสื่อสาร.....	13
2.1.2.1 ความหมายของการสื่อสารข้อมูล.....	13
2.1.2.2 ความหมายของเครือข่ายคอมพิวเตอร์.....	14
2.1.2.3 รูปแบบการสื่อสารข้อมูลในเครือข่าย.....	14
2.1.2.4 เครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	15
2.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ.....	18
2.2.1 ความหมายของสารสนเทศ.....	19
2.2.2 ความหมายของข้อมูล.....	19

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2.3	โครงสร้างของข้อมูล..... 19
2.2.4	การประมวลผลข้อมูล..... 20
2.3	ความหมาย ลักษณะ และประเภทของอาชญากรรม..... 21
2.3.1	อาชญากรรมทางเศรษฐกิจกับอาชญากรรมคอมพิวเตอร์..... 22
2.3.1.1	ความหมายของอาชญากรรม..... 22
2.3.1.2	ลักษณะของอาชญากรรม..... 23
2.3.1.3	ประเภทของอาชญากรรม..... 25
2.4	ความหมาย ลักษณะ และประเภทของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ..... 26
2.4.1	ความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ..... 27
2.4.2	ลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ..... 28
2.4.3	ประเภทของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ..... 29
2.4.3.1	จำแนกตามแนวทางลักษณะทั่วไป..... 29
2.4.3.2	จำแนกตามแนวทางตำรวจอังกฤษ..... 30
2.4.3.3	จำแนกตามแนวทางตำรวจสากล..... 31
2.4.3.4	จำแนกตามกองบังคับการสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ..... 33
2.4.3.5	จำแนกตามกองคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร สำนักงานอัยการสูงสุด..... 34
2.5	ความหมาย ลักษณะ และประเภทของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์..... 34
2.5.1	ความหมายของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์..... 34
2.5.2	ลักษณะของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์..... 38
2.5.2.1	ประเภทของผู้ใช้คอมพิวเตอร์กระทำความผิด..... 38
2.5.2.2	สาเหตุของการใช้คอมพิวเตอร์กระทำความผิด..... 39
2.5.3	ประเภทของอาชญากรรมคอมพิวเตอร์..... 39
2.5.3.1	การลักขโมยบริการ..... 39
2.5.3.2	การจารกรรมข้อมูล..... 40
2.5.3.3	การยกยอกข้อมูล ชุดคำสั่งหรือโปรแกรม..... 41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2.6	ลักษณะความเสียหายอันเกิดจากอาชญากรรมคอมพิวเตอร์.....	41
2.6.1	ความเสียหายอันเกิดจากการลักขโมยบริการ.....	42
2.6.2	ความเสียหายอันเกิดจากการจารกรรมข้อมูล.....	42
2.6.2.1	ความเสียหายอันเกิดจากการจารกรรมข้อมูล ประวัติส่วนตัว.....	42
2.6.2.2	ความเสียหายอันเกิดจากการจารกรรมข้อมูล ด้านความมั่นคง.....	43
2.6.2.3	ความเสียหายอันเกิดจากการจารกรรมข้อมูล ทางการเงิน.....	43
2.6.2.4	ความเสียหายอันเกิดจากการจารกรรมข้อมูล ทางธุรกิจและอุตสาหกรรม.....	44
3	การกระทำความผิดเกี่ยวกับข้อมูลในคอมพิวเตอร์.....	45
3.1	การลักลอบเข้าถึงและ การใช้ข้อมูล.....	46
3.2	การคัดลอกข้อมูล.....	51
3.3	การแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล.....	56
3.4	การลบและการทำลายข้อมูล.....	63
3.5	ไวรัสคอมพิวเตอร์กับการทำลายข้อมูล.....	67
4	กฎหมายเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลในต่างประเทศ.....	70
4.1	การบัญญัติกฎหมายเพื่อรักษาความปลอดภัยของข้อมูลของ ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	70
4.2	ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับข้อมูลในคอมพิวเตอร์ ของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	71
4.2.1	ความผิดฐานเข้าถึงโดยปราศจากอำนาจ.....	72
4.2.2	ความผิดฐานแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล.....	89
4.2.3	ความผิดฐานทำให้เกิดความเสียหายหรือทำลาย.....	92
4.3	การบัญญัติกฎหมายเพื่อรักษาความปลอดภัยของข้อมูลของ ประเทศอังกฤษ.....	99

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4.4	ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับข้อมูลในคอมพิวเตอร์ ของประเทศอังกฤษ.....	100
4.4.1	ความผิดฐานเข้าถึงโดยปราศจากอำนาจ.....	100
4.4.2	ความผิดฐานเข้าถึงโดยปราศจากอำนาจโดยมีเจตนา ที่จะกระทำหรือเพื่อความสะดวกในการกระทำความผิดอื่น ๆ.....	103
4.4.3	ความผิดฐานเปลี่ยนแปลงโดยปราศจากอำนาจ.....	105
5	กฎหมายและมาตรการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลในประเทศไทย.....	108
5.1	ประมวลกฎหมายอาญา.....	108
5.1.1	ความหมายคำว่า "ทรัพย์".....	109
5.1.2	ความหมายคำว่า "เอกสาร".....	114
5.1.3	ความหมายคำว่า "เอาไป".....	115
5.1.4	ความหมายคำว่า "ทำให้เสียหายหรือทำลาย".....	116
5.1.5	ความหมายคำว่า "บุกรุก".....	117
5.2	วิเคราะห์การกระทำความผิดเกี่ยวกับข้อมูลในคอมพิวเตอร์กับความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา.....	118
5.2.1	ความผิดฐานลักทรัพย์.....	118
5.2.2	ความผิดฐานยกยอก.....	121
5.2.3	ความผิดฐานปลอมเอกสาร.....	123
5.2.4	ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์.....	125
5.2.5	ความผิดฐานบุกรุก.....	126
5.2.6	ความผิดฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง.....	127
5.3	วิเคราะห์การกระทำความผิดเกี่ยวกับข้อมูลในคอมพิวเตอร์กับความผิด ตามพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง.....	129
5.3.1	ความผิดตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537.....	129
5.3.2	ความผิดตามพระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ. 2477.....	133
5.3.3	ความผิดตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. 2498.....	134

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5.4	มาตรการต่างๆ ในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล.....	135
5.4.1	มาตรการป้องกัน.....	136
5.4.2	มาตรการปราบปราม.....	140
6	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	143
6.1	บทสรุป.....	143
6.2	ข้อเสนอแนะ.....	149
	รายการอ้างอิง.....	152
	ภาคผนวก.....	157
	ประวัติผู้เขียน.....	173